

Cserba Júlia

Csöbörből vödörbe?

Jean-François Rauzier: *Arches*

📍 Palais des Arts et du Festival, Dinard

📅 2013. január 26 – április 1.

JEAN-FRANÇOIS RAUZIER francia képzőművész sohasem találkozott Schilling Árpád magyar rendezővel, és nagy valószínűséggel egymás munkásságát nem ismerik. Még sincs abban semmi meglepő, hogy a különböző alkotói területen dolgozó és egymástól távol élő két művész szinte egyidőben, azonos bibliai történetet dolgoz fel rokon gondolatok kifejtésére, közlésére. Más formában, más megközelítésben, de mindketten ugyanazt a kérdést vetik fel, mint ami a mai fiatal- és középgenerációhoz tartozó, felelősen gondolkodók nagy részét is foglalkoztatja: milyen jövő vár Földünkre, hova menekülünk, mit és kit menekítsünk, ha a tovább folytatódó, átgondolatlan, esztelen emberi beavatkozás, a mérhetetlen fogyasztási láz, a túlzott individualizmus és az élhető társadalmi viszonyokat felmorzsoló egyéb okok következtében bolygónk szellemi és fizikai értelemben egyaránt lakhatatlanná válik, ha kataklizma fenyeget. Ahogy Schilling Árpád színdarabját, a *Noéplanète*-t, úgy Jean-François Rauzier kiállítását, az *Arches*-t (Bárkakat) is a bibliai Noé embert, állatot menekítő bárkájának története inspirálta. Jean-François Rauzier fotós és képzőművész, aki korábban elsősorban reklámfotózásban szerzett érdemeket, 2002 óta az általa *hiperfotónak* nevezett, valóságot és realitást keverő, monumentális méretű képek létrehozásával foglalkozik. Nagyrészt ezekből épül fel a nyáron zsúfolt, télen elragadóan szép és kellemes

JEAN-FRANÇOIS RAUZIER
Exode 2, 2012, fotó, 180×300 cm
© Jean-François Rauzier

bretagne-i fürdő- és kultúrvárosban, Dinard-ban a Művészetek és Fesztivál Palotájában látható kiállítása, melynek gerincét a művész által kitalált „retro-futurista” történet szolgáltatja. Rauzier hamisít. Hamissá változtatja a valódi pénzt, beillesztett képeivel meghamisítja a 19. század népszerű napilapját, a *Le Petit Parisent*, és a különböző helyszíneken és időpontokban készített fotóit úgy dolgozza össze, mintha azok mindig is összetartoztak volna. Hamisít, fantáziál, konfabulál, mindezt azért, hogy figyelmeztessen korunk realitására, a már fennálló vagy még csak ránk leselkedő társadalmi, ökológiai veszélyekre.

Ahogy alkotásaiban, úgy az általa kitalált történetben is a realitásra, valódi dokumentumokra támaszkodik, és ezzel megzavarja, elbizonytalanítja a nézőt. A bejáratnál kapott ismertetőben olvasható és 19. századi fotóportrékkal illusztrált szövege így kezdődik: *A Bárka terve 1892 egyik éjszakáján született meg, három férfi, Justin Hoffmann nagyiparos, Jeremy Blackwell, a repülés úttörője és léghajóépítő, valamint Martin Palet zoológus és paleontológus közt lefolyt beszélgetés során... A három férfi rövid idő belül összeállította a terv megvalósítására alkalmas csoportot, és megkezdődött a kutatás első fázisa.* Ez után szövege különféle modulokról, újráművekről, azok autonómiájának megoldásáról, karbantartásáról, a vízellátás biztosításáról, és már éppen el is hinnénk, hogy a kiállítás egy tudománytörténeti

JEAN-FRANÇOIS RAUZIER
Bâtisseurs, 2012, fotó, 150×250 cm
©Jean-François Rauzier

JEAN-FRANÇOIS RAUZIER
Mille marches, 2012, fotó, 150×250 cm
© Jean-François Rauzier

eseményre épül, ha a folytatás nem ébresztené fel gyanúnkát: ...A léghajók a Földtől körülbelül 400 méter magasba emelkedtek és egy horgonyhoz vannak erősítve... A Bárkák végre tartósan elhagyhatták a Földet, ahogy azt a három feltalálóló annak idején elképzelte... Jules Ferdinand Rie-Azurnak köszönhetően az egyszerű utópia elérhető valósággá vált, új utat nyitott az emberiség számára környezetének meghódításához és megismeréséhez. Természetesen egy szó sem igaz az egészből, Jules Fernand Rie-Azur pedig nem más, mint magának a művésznek a nevéből származó anagramma. Ezek után némi zavarodottsággal lépünk be a kiállítóterbe, majd ahogy haladunk előre, úgy kerül tőlünk egyre távolabb a valóság, mígnem teljesen belefeledkezünk Jean-François Rauzier emberiséget átmentő utópisztikus bárkájának világába. Az első hiperfotó, amivel szembetaláljuk magunkat: az égbolton lebegő, ezernyi, verne-i ihletésű, de modernitásában a mai kor fejlett technikájának megfelelő bárka egyesüléséből létrejött hatalmas város, a *Pentagonia Egyesült Bárkák* képe. A Bibliában Noé bárkája a Földön maradt, Rauzier viszont a megmenekülés lehetőségét csak valahol távol, bolygónkon túl, talán az űrben vagy még inkább egy immateriális világban véli megtalálni. Nem véletlen, hogy az égbolt, akárcsak egy kis szegletének felvillantásával is, de minden képén jelen van. A mesterien fotózott tájkép felett lebegő építmény elemeit szintén valódi felvételek, amint azt Rauzier elárulta, a Jardin des Plantes üvegházának fotói szolgáltatták. Egy másik képen a túlélés lehetőségét kereső végeláthatatlan tömeg várja, hogy feljut-

hasson a bárkák egyikére. Utópisztikus Exodus: a modern technológia vívmánya, az emberi teljesítmény büszkesége, a *Pentagonia Egyesült Bárkák* a menekülés mellett a biztonság, a szabadság és a kényelem reményével is kecsegtet. A műhelytitkait készséggel megosztó művész-től megtudjuk, hogy a képen szereplő többszáz személyt egy kambodzsai piacon egyenként fotózta le. Az egész részekből, a tömeg egységekből áll. A művész Bárkák-sorozatának szinte valamennyi darabja – humanizmusa mellett – magán viseli szerzőjének fraktálmélet iránti érdeklődését is. Rauzier nemcsak az élőlényeket, embert, állatot, növényt mentené meg és vinné magával az égi bárkabirodalomba, de az emberi szellem produktumait, vallásokat, könyvekbe gyűjtött gondolatokat, történeteket, regényeket, verseket, művészeti és építészeti alkotásokat is. Egyik monumentális méretű, alumíniumlapra kasírozott, speciális fotópá-pírra készített képe a világ nagy könyvtárainak fotóiból egyé szerkesztett, a bárkába menekített óriáskönyvtárat mutatja be, egy másikon a művészettörténet jól ismert szobrai köteleken függve emelkednek a levegőben várakozó bárkákba, máshol pedig a Prado, a Louvre, az Uffizi és egyéb tekintélyes gyűjtemények festményei kerültek közös múzeumba. És ahova eljut az ember, ott „újratermelődnek” mindazok az önromboló jelenségek, amelyek előbb-utóbb bármely emberlakta helyen véget vetnek az annyira vágyott a paradicsomi állapotoknak. *Virágzásnak indult a kereskedelem... gyorséttermek, bevásárlóközpontok, szex és pénzpiac, szórakozási lehetőségek. Ezerszámra toborozták a munkásokat a megnövekedett ingatlanigények kielégítésére... A hatalmas luxusbárkáknak át kellett adniuk a helyüket kisebb lakóhelyeknek.* Thaiföldi prostituáltak, játékautomaták végeláthatatlan sora, Stavinsky, Madoff, a pénzüvilág szélhámosai, TV-képernyőkről visszaköszönő diktátorok, terroristák, tiszavirág- és örökéletű sztárok, egy sivatagban felépített világváros vendégmunkásai: megannyi szimbólum sorakozik fel a kiállításnak ebben, *Az utolsó rabszolgák* címet viselő részében.

A végkicsengés mégsem egészen pesszimista, mivel színpompás virágokkal, buja növényzettel, színes pillangókkal teli fotóin a művész létrehozta saját Édenkertjét. *Amikor azt hisszük, hogy nagyon magasra jutottunk, akkor jön a zuhanás. Az emberiség története örök körforgás...* – fejezi be kiállításának kalauzolását Jean-François Rauzier.

A *Bárkák* című kiállítás Dinard után hamarosan Párizsban is látható lesz, mégpedig a város egyik legtekintélyesebb múzeumában, amelynek nevét azonban még korai lenne elárulni. A Bárkákba addig is bárki bezállhat: <http://projet-arches.com/arches/archesunis/>